

гостеприимства и принципами права международных отношений. Определены периоды развития уголовного законодательства Украины, когда были предприняты попытки установления ответственности за преступления против лиц и учреждений, имеющих международную защиту.

Ключевые слова: преступления против лиц и учреждений, имеющих международную защиту; уголовная ответственность; генезис; международный правопорядок; дипломатическая неприкосновенность; история уголовного права.

RALCHENKO I. M. ON THE ISSUE ABOUT THE GENESIS OF LIABILITY FOR CRIMES AGAINST PERSONS AND INSTITUTIONS HAVING INTERNATIONAL PROTECTION

The relevance of the topic is determined by the need to continue developing mechanisms of protection by means of national (domestic) criminal law, international rule of law and persons who represent the subjects of international law.

The article's objective is to study the genesis of criminal liability for crimes against persons and institutions that have international protection. The work is made by using historical, historical and legal methods and system and structural approach.

The development of the principle of enhanced protection of persons who represent the subjects of international law is considered from ancient times to the modern period of development of international law and national criminal legislation. Relations of prohibition of committing crimes against persons and institutions that have international protection with the institution of hospitality, as well as with the principles of law of international relations are established. It is noted that the greatest influence on the formation of special prohibitions on the attacks on functionaries in the field of international and legal relations have committed principles developed to ensure diplomatic activity. Provisions of monuments of domestic law, criminal and legal acts that were in force in the period from the XVIII to XXI century have been analyzed. The stages of the development of criminal legislation of Ukraine are defined, when there were attempt to establish liability for the crimes against persons and institutions that have international protection. Conducted analysis allowed to state that the provisions of the Art. 444 of the Criminal Code of Ukraine is a legal novelty that requires further research.

Keywords: crimes against persons and institutions that have international protection; criminal liability; genesis; international rule of law; diplomatic immunity; history of criminal law.

УДК 34.01;340.12

Д. В. СЛИНЬКО,

кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри теорії та історії держави і права
Харківського національного університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОЗАСТОСОВНОГО ПРОЦЕСУ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Досліджено правозастосовний процес як різновид юридичного процесу. Вивчено підходи до розгляду категорій «юридичний процес», «правозастосовний процес» та їх сутності, що склалися в юридичній науці. На підставі теоретичного аналізу юридичної літератури визначено особливості прояву правозастосовного процесу в діяльності органів внутрішніх справ.

Ключові слова: юридичний процес, правозастосовний процес, процесуальна форма, правозастосовна діяльність, юридична діяльність, державний примус, реалізація права, стадії правозастосування, суб'єкт права, органи внутрішніх справ.

Slinko, D.V. (2015), "Features of law enforcement process in the activities of internal affairs agencies" ["Osoblyvosti pravozastosochnoho protsesu v diialnosti orhaniv vnutrishnikh sprav"], *Pravo i Bezpeka*, No. 3, pp. 97–102.

Постановка проблеми. Реформи, які відбуваються тепер у галузі державно-правового будівництва в нашій країні, характеризуються напруженістю ідеологічних і наукових дискусій щодо шляхів подальшого розвитку нашої

держави, характером, умовами, спрямованістю та, головне, кінцевою метою різних процесів, що відбуваються в нашій державі й на міжнародній арені. Актуальність вивчення юридичного процесу взагалі та його складових, зокрема

правозастосовного процесу як одного з базових детермінантів правового регулювання суспільних відносин, визначається насамперед тим, що без реального втілення правових приписів у життя правові норми втрачають своє соціальне призначення, свій зміст.

Аналіз правничої літератури з цієї проблематики свідчить про існування кількох підходів до розуміння юридичного процесу. Це пов'язано з тим, що дослідження такого правового явища, як юридичний процес, не може відбуватись без впливу суб'єктивних факторів (вибір ученим методів наукового пізнання, рівня наукового пізнання, опорних координат, з яких було розпочато дослідження, тощо), а тому «юридичний процес» як категорія юридичної науки не набув свого однозначного змісту та визначається кожним ученим залежно від тих критеріїв і ознак, які, на думку вченого, повинні його характеризувати [1, с. 17]. Одні вчені розуміють його як діяльність органів правосуддя, спрямовану на вирішення спорів щодо права та здійснення правового примусу [2, с. 17], інші – як юрисдикційну діяльність органів держави та інших суб'єктів [3, с. 32], як форму реалізації матеріально-правових норм, оскільки процесуальна форма має місце не тільки в юрисдикційній сфері застосування норм права, а й у інших сферах, де правові норми регулюють позитивні дії суб'єктів суспільного життя [4, с. 116]. Також існує науковий підхід, згідно з яким юридичний процес розглядається як правотворча і правозастосовна діяльність суб'єктів права [5, с. 306]. Наприклад, О. Г. Лук'янова, вивчаючи юридичний процес, виокремлює такі напрямки його дослідження: як юрисдикційну та іншу охоронну діяльність органів правосуддя; як юрисдикційну та іншу охоронну діяльність уповноважених органів держави й інших суб'єктів; як усю правозастосовну й правотворчу діяльність компетентних органів; як процес реалізації матеріально-правових норм безвідносно до форм такої реалізації; як будь-яку юридичну діяльність державних органів (правотворчу, правозастосовну, контрольну, установчу, розпорядчу) [6, с. 41–42].

У найширшому розумінні теорії юридичного процесу правові форми діяльності – це організаційно-управлінські форми діяльності, які пов'язані з розглядом юридичних справ і мають такі спільні ознаки: виявляються у здійсненні операцій із нормами права у зв'язку з вирішенням певних юридичних справ; здійснюються виключно уповноваженими на таку діяльність органами держави, посадовими осо-

бами на користь зацікавлених суб'єктів права; закріплюються у правових актах – офіційних документах; регулюються процедурно-процесуальними нормами, забезпечуються відповідними способами і прийомами юридичної техніки [7, с. 8 ; 8; 9, с. 25; 10, с. 138–142].

Ці властивості визначають таке широке сприйняття юридичного процесу, яке вміщує різноманітну й різнорідну діяльність, що відповідає певним правовим ознакам і виходить за рамки судової й адміністративної юрисдикції. Тому **метою** статті є подальша теоретична розробка сутності правозастосовного процесу як різновиду юридичного процесу та особливостей його прояву в діяльності органів внутрішніх справ.

Виклад основного матеріалу. Українська правова наука пішла шляхом розвитку теорії широкого розуміння юридичного процесу [11, с. 59]. Цей процес властивий будь-якій юридично значущій діяльності, містить її програму й виступає суттєвою гарантією точного дотримання й результативного здійснення правових приписів [12, с. 98]. Це система взаємопов'язаних правових форм діяльності уповноважених суб'єктів, що знаходить вияв у здійсненні операцій з вирішення юридичних справ, яка урегульована процесуальними нормами, закріплена у процесуально-правових документах і забезпечена засобами юридичної техніки [13, с. 65].

На думку В. В. Копейчикова, юридичний процес – це система взаємопов'язаних правових форм діяльності уповноважених органів державної влади, посадових осіб, а також визначених нормами права інших суб'єктів, що знаходять свій вираз у здійсненні операцій для вирішення юридичних справ, що обумовлюють відповідні юридичні наслідки і регулюються процесуальними нормами [14, с. 255].

У свою чергу, О. В. Кузьменко вважає, що юридичний процес об'єднує всі нормативно регламентовані процесуальні форми правової діяльності, що являють собою систему взаємопов'язаних, спеціально упорядкованих, розташованих у певному порядку дій та операцій, які підпорядковані певній меті і приводять за допомогою відповідних прийомів та засобів до конкретного результату [15, с. 90].

З приводу класифікації юридичного процесу в юридичній літературі, зокрема російській, також висловлювалися різні точки зору. Наприклад, В. Д. Сорокін виділяє конституційний, законодавчий, цивільний, арбітражний, адміністративний, бюджетний, кримінальний і деякі інші юридичні процеси [16, с. 172].

В. П. Беляєв, зазначаючи, що юридична діяльність здійснюється шляхом прийняття державно-владних рішень загального чи індивідуального характеру, виокремлює правотворчу, правозастосовну, засновну, інтерпретаційну, координаційну, контрольну і наглядову діяльність [17, с. 23].

Д. М. Бахрах до юридичних процесів відносить адміністративний, кримінальний, цивільний, законодавчий і бюджетний процеси [5, с. 81].

І. В. Панова відокремлює два різновиди юридичного процесу – правотворчий та правозастосовний, підрозділяючи останній, у свою чергу, на юрисдикційний та правонаділяючий [18, с. 58].

В. М. Баландін та А. А. Павлушина поділяють юридичний процес на правотворчий та правозастосовний процеси [19, с. 31–32].

У вчених-правників України єдності в цьому питанні теж немає. Так, на думку О. Ф. Скакун, юридичний процес можна класифікувати за різними підставами: *за правовими формами діяльності держави* (нормотворчий, правозастосовний, контроль-наглядовий, установчий, правотлумачний та ін.); *за предметними матеріальними нормами* законодавчий процес, виборчий процес, бюджетний процес, земельний процес та ін.); *за видами судочинства* (конституційний, цивільний, господарський, адміністративний, кримінальний) [20, с. 491]. Зі своїх позицій О. В. Фатхутдінова виокремлює лише два види юридичного процесу – правотворчий та правозастосовний [21, с. 7].

О. В. Кузьменко за функціональною ознакою виділяє: правотворчий, правозастосовний та правоохоронний процеси. Якщо юридичний процес розглядати як системне утворення, то він, на думку вченої, охоплює конституційний, кримінальний, цивільний, господарський, адміністративний процеси [22, с. 9].

За функціональною ознакою В. М. Горшенев у юридичному процесі виокремлює чотири різновиди – установчий, правотворчий, правозастосовний та контрольний, розуміючи під правозастосовним процесом специфічну діяльність уповноважених органів держави, громадських організацій, посадових осіб з метою розгляду та вирішення найрізноманітніших справ, які мають юридичне значення [7, с. 65].

Означений комплекс дій за своїм обсягом є домінуючим у системі юридичного процесу, а за своїм суспільним призначенням, на нашу думку, поступається лише правотворчості. Правозастосування розповсюджене у різних сферах життя, безпосередньо пов'язане з реалі-

зацією інтересів та потреб різних суб'єктів права, перш за все особи, тобто виконує найбільш суттєву функцію у механізмі правового регулювання.

Застосування права – це правова діяльність компетентних органів і посадових осіб з вирішення конкретної юридичної справи, спрямована на забезпечення реалізації правових приписів індивідуально визначеними суб'єктами права.

Таким чином, під метою правозастосування слід розуміти виконання правових вимог адресатами правового регулювання, коли залежно від суб'єктивних чи об'єктивних причин безпосередня реалізація права не можлива.

Правозастосовна діяльність – це особливий (владний) спосіб здійснення регулятивної та охоронної функції права, що супроводжується гранично суворим і точним дотриманням інструментальних і процесуально-процедурних регламентів, що має своєю основною метою вирішення конкретної юридичної справи [23, с. 41].

Особливістю правозастосовної діяльності є те, що не кожний суб'єкт права може нею займатися, оскільки цей вид правової діяльності завжди пов'язаний з використанням владних повноважень. У зв'язку з тим застосування права відбувається не довільно, у будь-який зручний правозастосовнику момент часу, а в законодавчо передбачених випадках і в особливому – суворо регламентованому – процесуальному порядку.

Беручи до уваги специфіку діяльності органів внутрішніх справ, правозастосовний процес слід розглядати, виходячи із двох взаємозалежних аспектів: по-перше, це організаційно-правова форма здійснення застосування права, що виражається в комплексі правозастосовних дій щодо реалізації юридичних приписів; по-друге, з функціональної точки зору він є особливим видом юридичної діяльності компетентних суб'єктів, наділених владними повноваженнями, яка здійснюється в суворій відповідності із процесуально-процедурними регламентами з метою вирішення конкретної юридичної справи.

Ще в радянський період у теорії права склалася концепція, згідно з якою застосування права має певні риси, які відображають його сутність. Застосування права – це форма реалізації права, суб'єктами якої є компетентні органи, наділені владними повноваженнями. Виконання цих повноважень забезпечується примусовою силою держави. Застосування права є особливою формою реалізації права.

На відміну від інших форм воно поєднується з обов'язком його здійснити. Правозастосування носить похідний характер, оскільки забезпечує реалізацію права третіми особами. Застосування одних норм одночасно вимагає дотримання, виконання й використання інших. Таким чином, правозастосування – комплексна правореалізуюча діяльність [24, с. 107–109].

Правозастосовна діяльність ОВС реалізується в рамках правового відношення між правозастосовником і адресатом застосування права. При цьому правозастосовник виступає уповноваженою стороною таких правовідносин, а адресат – зобов'язаною. Специфіка застосування права полягає в тому, що суб'єкт і адресат правозастосовної діяльності завжди індивідуально визначені, а правозастосовне правовідношення є відносним.

Під об'єктом застосування права, у свою чергу, розуміють правовий припис, який потребує додаткової деталізації залежно від фактичних умов, у яких він буде виконуватися. Так, наприклад, об'єктом правозастосовної діяльності під час здійснення кримінального провадження буде та норма статті Особливої частини Кримінального кодексу України, відповідно до якої воно порушене. Деталізацією в цьому випадку буде визначення у вироку конкретного виду та міри покарання на підставі особистості підсудного й фактичних обставин справи.

Слід зазначити, що застосування права як особлива – опосередкована – форма реалізації права завжди носить творчий і професійний характер.

Творчий характер правозастосовної діяльності в органах внутрішніх справ полягає в адаптації, пристосуванні правозастосовником абстрактних правових норм до конкретних життєвих умов, у яких вони повинні бути реалізовані, без викривлення змісту, закладеного в них законодавцем. Іншими словами, правозастосування є комплексом розумових дій, які здійснюються правозастосовником із метою забезпечення нормативного перебігу процесу реалізації норм права. Всю сукупність розумових дій, які становлять правозастосування в органах внутрішніх справ, умовно можна поділити на фактичні, організаційні та юридичні дії суб'єкта правозастосування.

Професійний характер застосування права в ОВС передбачає, що правозастосовною діяльністю можуть займатися тільки компетентні суб'єкти, тобто особи, які мають відповідну професійну підготовку або пройшли відповідне навчання, нерідко – які мають відповідну професійну освіту та займають певну посаду.

Правозастосовна діяльність як процес опосередкованої реалізації права складається з кількох послідовних стадій, результати кожної з яких потім знаходять своє відображення у відповідному акті застосування права. До цих стадій належать такі:

по-перше, встановлення фактичних обставин юридичної справи і їх оцінка. На цій стадії застосування права проводяться збір, систематизація й аналіз інформації (доказів), які мають відношення до розглянутої юридичної справи й можуть вплинути на владне правозастосовне рішення, що виноситься. Уся зібрана інформація, перед тим як вона буде залучена до справи, має пройти перевірку (оцінку) на те, чи стосується справи (чи є виявлена інформація значущою для справи), на допустимість (чи отримана вона без порушень чинного законодавства), вірогідність (чи підтверджується іншими джерелами, чи узгоджується з ними) і повноту (достатність, яка означає, що наявна інформація дозволяє повністю відтворити обставини, що відбулися). Якщо всі перераховані умови виконані, то правозастосовник може приступати до наступної стадії застосування права;

по-друге, встановлення фактичних обставин справи (юридична кваліфікація), що полягає у виборі й аналізі правового припису, який підлягає застосуванню й відповідає встановленим фактичним обставинам у розглянутій юридичній справі. Правозастосовник дає правову оцінку інформації, зібраній на попередній стадії, шляхом виявлення в законодавстві правового припису (правової норми), що найбільше підходить до розглянутої в рамках юридичної справи ситуації. Ця стадія починається із зіставлення правових норм з наявною інформацією у справі, а закінчується ідентифікацією (встановленням відповідності) конкретної норми зафіксованим у справі обставинами;

по-третє, прийняття (винесення) владного рішення у справі і його документальне оформлення. На третій стадії правозастосовник конкретизує виявлену правову норму в рішенні, що виноситься, з урахуванням наявних у справі обставин. На цій же стадії відбувається видання правозастосовником такого юридичного документа, як акт застосування права, в якому відображаються основні результати правозастосовної діяльності, здійсненої в рамках розгляду конкретної юридичної справи. Саме на третій стадії відбувається винесення суб'єктом застосування права владного рішення у справі, обов'язкового для виконання адресатом правозастосування.

Оцінюючи ж у цілому стадії правозастосовної діяльності, необхідно відзначити, що перша стадія більшою мірою носить аналітичний характер, друга – порівняльний, а третя – творчий, їх результатом стає винесення (видання) акта застосування права. При цьому форма винесеного акта застосування права може бути як письмовою (у вигляді окремого документа або резолюції), так і усною. В окремих випадках (наприклад, у разі застосування зброї працівником ОВС) – конклюдентною.

Висновки. Таким чином, правозастосовний процес в органах внутрішніх справ характеризується певними ознаками: має владний характер, оскільки це діяльність компетентного органу чи посадової особи; ця владно-організуюча діяльність здійснюється лише в межах наданих повноважень; допускає можливість застосування державного примусу; носить індивідуально-персоніфікований характер; має процесуально-процедурний характер; має творчий, інтелектуальний характер; визначає, яка конкретно норма права має бути застосована до конкретного випадку, що розглядається; має юридично оформлений характер – завершується ухваленням спеціального акта (у більшості випадків – письмового), який називається ак-

том застосування норм права, або правозастосовним актом.

Під актом застосування права в ОВС слід розуміти зовнішній, об'єктивований і формально визначений прояв індивідуально-владного припису, забезпеченого можливістю державного примусу й винесеного правозастосовником стосовно конкретного адресата в результаті ухвалення рішення у юридичній справі.

На підставі викладеного можна сказати, що застосування права в ОВС – це форма опосередкованої, іноді примусової реалізації права, виражена в професійній діяльності компетентних суб'єктів з розробки й прийняття владних рішень, що деталізують правові приписи з метою їх практичної реалізації в специфічних умовах об'єктивної дійсності.

Правозастосовний процес в органах внутрішніх справ – це здійснювана в процесуально-процедурному порядку владно-організуюча діяльність уповноважених органів і посадових осіб, яка полягає у реалізації ними правових норм відносно конкретних суб'єктів або конкретних життєвих випадків через винесення індивідуально-правових рішень із застосуванням у разі необхідності державного примусу.

Список використаних джерел

1. Миколенко О. І. Місце адміністративного процедурного права в системі юридичних знань та системі права України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Миколенко Олександр Іванович. – Запоріжжя, 2011. – 40 с.
2. Проблемы судебного права / под ред. В. М. Савицкого. – М. : Наука, 1983. – 224 с.
3. Салищева Н. Г. Административный процесс в СССР / Н. Г. Салищева. – М. : Юрид. лит., 1964. – 158 с.
4. Швець В. Верховна Рада України як суб'єкт земельних правовідносин / В. Швець // Право України. – 2008. – № 10. – С. 114–119.
5. Бахрах Д. Н. Административное право России : учеб. для вузов / Д. Н. Бахрах. – М. : Норма – Инфра-М, 2001. – 623 с.
6. Лукьянова Е. Г. Теория процессуального права / Е. Г. Лукьянова. – М. : Норма, 2003. – 240 с.
7. Теория юридического процесса / [В. М. Горшенёв, В. Г. Крупин, Ю. И. Мельников и др.] ; под общ. ред. В. М. Горшенёва. – Харьков : «Вища школа» ; Изд-во при ХГУ, 1985. – 192 с.
8. Максютин М. В. Теория юрисдикционного процесса / М. В. Максютин ; под ред. В. И. Авсеенко. – М. : Моск. психол.-социал. ин-т, 2004. – 199 с.
9. Фундаментальные проблемы концепции формирования советского правового государства / Г. А. Борисов, В. Л. Мусияка, И. В. Бенедик, В. М. Горшенёв ; под ред. В. М. Горшенёва. – Харьков : Основа, 1990. – 173 с.
10. Юридическая процессуальная форма. Теория и практика / под общ. ред. П. Е. Недбайло, В. М. Горшенёва. – М. : Юрид. лит., 1976. – 280 с.
11. Апаров А. М. Формування та розвиток адміністративно-процесуального права : монографія / А. М. Апаров. – Запоріжжя : Класич. приват. ун-т, 2014. – 344 с.
12. Бриль К. І. Окремі особливості правозастосовних актів та їх функції / К. І. Бриль // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. – 2006. – № 3. – С. 96–100.
13. Колодій А. М. Принципи права України : монографія / А. М. Колодій. – Київ : Юрінком Інтер, 1998. – 208 с.
14. Теорія держави та права / під ред. В. В. Копейчикова. – Київ : Юрінком Інтер, 1997. – 320 с.
15. Кузьменко О. В. Структура юридичного процесу / О. В. Кузьменко // Вісник прокуратури. – 2003. – № 9. – С. 89–90.
16. Сорокин В. Д. Административно-процесуальное право : учебник / В. Д. Сорокин. – СПб. : Юрид. центр Пресс, 2004. – 540 с.

17. Беляев В. П. Контрольная форма юридической деятельности (общетеоретический аспект) / В. П. Беляев ; под ред. д-ра юрид. наук, проф. А. В. Малько. – СПб. : Юрид. центр Пресс, 2006. – 208 с.
18. Панова И. В. Актуальные проблемы административного процесса в Российской Федерации : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.02 / Панова Инна Викторовна. – Екатеринбург, 2000. – 450 с.
19. Баландин В. Н. О видах юридического процесса / В. Н. Баландин, А. А. Павлушина // Правоведение. – 2002. – № 4. – С. 22–33.
20. Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підручник / О. Ф. Скакун. – 4-те вид., допов. і перероб. – Київ : Алерта, 2014. – 524 с.
21. Фатхутдінова О. В. Теоретико-правові проблеми юридичного процесу : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Фатхутдінова Олена Василівна. – Київ, 2000. – 16 с.
22. Кузьменко О. В. Адміністративний процес у парадигмі права : автореф. дис. ... д-ра, юрид. наук : 12.00.07 / Кузьменко Оксана Володимірівна. – Київ, 2006. – 34 с.
23. Ромашов Р. А. Механизм преодоления юридических конфликтов в сфере правоприменительной деятельности / Р. А. Ромашов, Е. Г. Шукшина // Вестник Санкт-Петербургского университета МВД России. – 2005. – № 3 (27). – С. 40–48.
24. Карташов В. Н. Юридическая деятельность: понятие, структура, ценность / В. Н. Карташов ; под ред. Н. И. Матузова. – Саратов : СГУ, 1989. – 218 с.

Надійшла до редколегії 23.10.2015

СЛИНЬКО Д. В. ОСОБЕННОСТИ ПРАВОПРИМЕНИТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ

Рассмотрен правоприменительный процесс как разновидность юридического процесса. Изучены подходы к пониманию категорий «юридический процесс», «правоприменительный процесс», их сущности, сложившиеся в юридической науке. На основании теоретического анализа юридической литературы определены особенности проявления правоприменительного процесса в деятельности органов внутренних дел.

Ключевые слова: *юридический процесс, правоприменительный процесс, процессуальная форма, правоприменительная деятельность, юридическая деятельность, государственное принуждение, реализация права, стадии правоприменения, субъект права, органы внутренних дел.*

SLINKO D. V. FEATURES OF LAW ENFORCEMENT PROCESS IN THE ACTIVITIES OF INTERNAL AFFAIRS AGENCIES

Law enforcement process as a form of legal process is studied. Approaches to the categories of «suit», «law enforcement process» and their nature prevailing in legal science are researched.

It is determined that the law enforcement process within internal affairs agencies is characterized by the following features: a masterful character, as it is the activity of a competent body or an official; this power-organizing activity is carried out only within the limits of powers; allows the possibility for the use of state compulsion; has individually personalized nature; has a procedural nature; has a creative, intelligent character; determines which particular rule of law must be used to the specific considered case; has legally character – is completed by the adoption of a special act (in most cases written) called an act of using the law norms or law enforcement act.

It is established that the usage of law within internal affairs agencies – is a form of indirect, sometimes forced realization of the rights expressed in the professional activity of competent subjects to develop and decision-making, detailing the legal requirements for their practical implementation in the specific conditions of the objective reality.

A definition of law enforcement process within internal affairs agencies is offered. It is carried out in the procedural order power-organizing activity of authorized agencies and officials, which is in the realization of legal norms regarding to specific subjects or specific life cases through individual and legal solutions using, if necessary, appropriate state compulsion.

Keywords: *suit, law enforcement process, procedural form, law enforcement activities, legal activities, state compulsion, implementation of law, law enforcement stages, subject of law, internal affairs agencies.*